

Hr. udenrigsminister,

Uanset de mange og vigtige inden- og udenrigspolitiske problemer, der i disse dage optager Sovjetunionens ministerpræsident og partiformand, har han ifølge TASS i forgårs den 25. april taget sig tid til at bespise danske partifæller på Kreml, nemlig formanden for Danmarks kommunistiske parti, K. Jespersen tilligemed følgende medlemmer af politbureauet inden for partiets centralkomité, J. Jensen, V. Karlsson og I. Nørlund.

Meddelelsen herom var slået bemærkelsesværdigt stort op i PRAVDA i går, nemlig på andenpladsen lige efter referatet af Hrustjovs store tale til industri- og byggearbejderne den 24. april. Det anførtes, at Sovjetunionens spidser havde deltaget i middagen for de danske kommunister, nemlig - foruden Hrustjov - det formelle statsoverhoved L.I. Brezhnev, samt følgende øvrige medlemmer af centralkomitéens præsidium: A.N. Kosygin, A.I. Mikoyan, D.S. Polyanski og M.A. Suslov; endvidere B.N. Ponomaryov og V.P. Tereshkin, henholdsvis sekretær og assisterende afdelingschef i partiets centralkomité.

Dette opbud af koryfæer tilligemed den in casu måske kun tilsyneladende forslidte kliché "at middagen fandt sted i en hjertelig og venskabelig atmosfære", fremhæver gæsternes betydning så meget mere som det samtidigt erfares, at en udsending fra USA's præsident med personligt budskab til ministerpræsident Hrustjov, understatssekretær W. Averell Harriman ved ankomsten kun blev modtaget af en viceprotokolchef.

På baggrund af den fine middag for de danske kommunister kunne det se lidt sølle ud, at kun M.A. Suslov og B.N. Ponomaryov var tilstede fra sovjetisk side, da man senere samledes om det grønne bord for - som der står i TASS-meddelelsen - at udveksle meninger om spørgsmål vedrørende den internationale situation, den internationale arbejderbevægelse og andre punkter af interesse for begge parter.

Men TASS-meddelelsen får et dybere perspektiv, når man ser på de to russeres fortid. Den 60-årige Suslov¹ er nationaløkonom af uddannelse, specialist i propaganda og forbindelser med andre landes kommunistpartier samt i udrensninger (Ural 1933-34, Lithauen 1944-46, Ungarn 1956). Ponomaryov² er et par år yngre, historiker af fag og specialist i partiets historie og propaganda. Hans hovedopgave er i praksis at gennemføre centralkomitéens dekret af 1960 vedrørende "parti-propaganda-maskinens opgaver under moderne forhold".

Under drøftelserne erklærede repræsentanterne for Danmarks kommunistiske parti - stadig ifølge TASS -, at de danske kommunister arbejder for oprettelsen af en neutral atomfri zone i Nordeuropa, som også skulle omfatte Danmark. Dette sker i overensstemmelse med det danske folks ønske om at bevare og styrke freden i verden, at gennemføre almindelig og fuldstændig nedrustning og at undgå atomkrig.

[...]

Ifølge TASS var Suslov og Ponomaryov helt enige i deres danske kammeraters betragtninger, der var i fuld overensstemmelse med opretholdelsen af fred og nationernes sikkerhed, og forsikrede, at - såfremt Danmark skulle slå ind på en neutral politik og ikke deltage i militære blokdannelser - kunne Sovjetunionen påtage sig at respektere Danmarks neutralitet og - sammen med andre magter - garantere landets sikkerhed og territoriale integritet.

[...]

Ihvorvel Hrustjov naturligvis under den standende strid med Kinas kommunistparti giver ethvert broderparti, der ikke mukker, en særlig varm modtagelse og tilsvarende publicitet, bør man selvsagt ikke desinteressere sig for de drøftelser, der har fundet sted.

Det vil erindres, at der ved et tidligere møde mellem de to partier i Moskva fra sovjetisk side blev givet "tilsagn" om, at den dansk-sovjetiske samhandel kunne fordobles, ja tredobles, hvis blot Danmark selv ville det; spørgsmålet om en neutral, atomfri zone alias Danmarks udtræden af NATO - kan meget vel tænkes taget op fra sovjetisk side under kommende dansk-sovjetiske meningsudvekslinger på regeringsplan.

Endelig bør man utvivlsomt - hvor meget man end måtte have vænnet sig til at betragte Moskvas fjernstyring af de vestlige kommunistpartier som et uundgåeligt onde - ikke undlade at registrere ethvert nyt besøg af ledende danske kommunister i USSR og gøre sig sine tanker om indholdet af den del af "drøftelserne", som ikke offentliggøres.

Modtag, hr. udenrigsminister, forsikringen om min største højagtelse

C. Holten Eggert

Kilde: Depecher Ambassaden i Moskva 1963 nr. VIII.

¹ Suslov var partiets chefideolog, dvs. ansvarlig for fastlæggelsen og forvaltningen af den marxistisk-leninistiske læres synspunkter på samfundsudvikling og politik i sovjetblokken internt og i den kapitalistiske verden.

² Ponomaryov var leder af Centralkomitéens Internationale afdeling - den afdeling, der varetog forbindelserne til de ikke-regerende broderpartier uden for den socialistiske lejr, således også til DKP.